

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА НАВЧАННЯ

УДК 378.1:004.8:171.2

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17395253>

**Трансформація академічної доброчесності в умовах широкого доступу до
генеративного штучного інтелекту**

Мельник Людмила Юріївна,

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри обліку і
оподаткування, Уманський національний університет,
м. Умань, Україна, <https://orcid.org/0000-0003-2498-5556>

Стефанюк Галина Василівна,

кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри історії Центральної та
Східної Європи і спеціальних галузей історичної науки, Карпатський
національний університет імені Василя Стефаника,
м. Івано-Франківськ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-4143-9146>

Кравчук Наталія Олексіївна,

старший викладач кафедри іноземних мов, Військова академія (м. Одеса),
м. Одеса, Україна, <https://orcid.org/0009-0005-9208-8875>

Прийнято: 05.10.2025 | Опубліковано: 20.10.2025

***Анотація.** У статті здійснено всебічний аналіз трансформації
концепції академічної доброчесності в умовах широкого розповсюдження
генеративного штучного інтелекту (ГШІ). Основною метою є розроблення*

науково обґрунтованих підходів та рекомендацій для ефективної адаптації освітньої системи до нових викликів і можливостей, що виникають у зв'язку із застосуванням ГШІ. **Методи.** Використані теоретичні методи, такі як аналіз та синтез, а також емпіричні, зокрема спостереження та опис. Аналіз сучасних мовних моделей (GPT-3, GPT-4, LaMDA, LLaMA, BLOOM), генеративних змагальних мереж (DALL-E, Midjourney, StableDiffusion) та інших технологій дав змогу розкрити ключові питання в академічній доброчесності. Спостереження за впровадженням ГШІ в навчальний процес допомогло систематизувати етичні дилеми та ризики, пов'язані з його застосуванням. **Результати.** Виявлено, що академічна доброчесність є спільною відповідальністю викладачів і здобувачів освіти у контексті впровадження ГШІ. Показано, що ГШІ дає змогу індивідуалізувати навчання, автоматизуючи написання академічних робіт, але також породжує ризики, такі як плагіат і залежність від інновацій, що може негативно вплинути на мотивацію до самостійної роботи та розвиток академічних компетентностей здобувачів освіти. Крім того, цифрові технології змінюють традиційні уявлення про академічну доброчесність, спричиняючи нові етичні виклики, зокрема щодо визначення авторства. За цих умов викладачі повинні стати менторами, навчаючи здобувачів освіти критично оцінювати результати використання ГШІ та формуючи нові освітні стандарти щодо прозорості у застосуванні технологій. Рекомендації щодо етичного використання ГШІ охоплюють перегляд політик доброчесності, розроблення правил щодо його застосування та вимог до розкриття внеску ГШІ в академічні роботи. **Висновки.** Встановлено, що інтеграція ГШІ в навчальний процес змінила підходи до оцінювання знань здобувачів освіти, трансформувала форми співпраці між учасниками освітнього процесу, а також підкреслила необхідність впровадження етичних принципів доброчесності під час використання технологій у навчанні.

Ключові слова: плагіат, етика, освітній процес, критичне мислення, авторство, оцінювання, навчальні технології, інновації.

Transforming academic integrity in the face of wide access to generative artificial intelligence

Liudmyla Melnyk,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Head of the Department of Accounting and Taxation, Uman National University, Uman, Ukraine,
<https://orcid.org/0000-0003-2498-5556>

Galyna Stefanyuk,

Candidate of Historical Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of History of Central and Eastern Europe and Special Branches of Historical Science, Vasyl Stefanyk Carpathian National University, Ivano-Frankivsk, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-4143-9146>

Nataliia Kravchuk,

Senior Lecturer of the Department of Foreign Languages, Odesa Military Academy, Odesa, Ukraine, <https://orcid.org/0009-0005-9208-8875>

Abstract. *The article provides a comprehensive analysis of the transformation of the concept of academic integrity in the context of the widespread use of generative artificial intelligence (GAI). The **primary objective** is to develop scientifically sound approaches and recommendations for the effective adaptation of the education system to the new challenges and opportunities emerging in this context. **Methods.** Theoretical methods, such as analysis and synthesis, as well as empirical methods, including observation and description, were employed. The analysis of modern language models (GPT-3, GPT-4, LaMDA, LLaMA, BLOOM),*

generative adversarial networks (DALL-E, Midjourney, StableDiffusion), and other technologies has allowed us to identify key challenges to academic integrity. Observation of the use of GAI in the educational process helped to systematize the ethical dilemmas and risks associated with its application. **Results.** It was found that academic integrity is a shared responsibility between teachers and learners in the context of implementing AI in education. It has been demonstrated that AI enables the individualization of learning by automating the writing of academic papers, but also generates risks, such as plagiarism and dependence on innovations, which can negatively impact the motivation for independent work and the development of academic competencies among education seekers. In addition, digital technologies are changing traditional ideas about academic integrity, presenting new ethical challenges, particularly regarding the determination of authorship. Under these conditions, teachers should serve as mentors, teaching learners to critically evaluate the results of using AI and establish new educational standards for transparency in the use of technologies. Recommendations for the ethical use of AI include reviewing integrity policies, developing rules for its application, and requirements for disclosing the contribution of AI to academic works. **Conclusions.** It was found that the integration of AI into the educational process changed approaches to assessing learner knowledge, transformed forms of cooperation between teachers and education seekers, and also emphasized the need to implement ethical principles of integrity when using technology in education.

Keywords: plagiarism, ethics, educational process, critical thinking, authorship, assessment, educational technologies, innovations.

Постановка проблеми. Стрімкий розвиток генеративного штучного інтелекту (далі – ГШІ), передусім великих мовних моделей та інших алгоритмів, які продукують текст, візуальні матеріали, програмний код та інші види інформаційного наповнення, кардинально трансформує численні сфери людської діяльності. Освітня галузь не залишилася осторонь цих змін, адже

загальна доступність нових інструментів відкриває як небачені перспективи для здобуття знань і наукової діяльності, так і суттєві загрози для усталених засад академічної чесності. Ключовим викликом є дилема, що полягає в стиранні меж класичних уявлень про авторство, самобутність та інтелектуальну працю. Якщо раніше плагіат трактували як несанкціоноване відтворення чужих творів, то нині постає питання щодо статусу контенту, створеного ШІ: чи слід розглядати його як чужий доробок, чи як сприяння у формуванні власного? Така непевність руйнує засади, на яких ґрунтується довіра до академічної спільноти та легітимність освітніх здобутків.

Проблема не зводиться виключно до питання плагіату та звичного списування. Вона охоплює кілька взаємозалежних, принципових аспектів, які потребують суттєвого переосмислення. По-перше, піддається сумніву аргументованість оцінювання та справжність навчальних досягнень, адже усталені методи перевірки знань, як-от есе, реферати, завдання з програмування, можуть бути без зусиль виконані за допомогою ШІ, що унеможлиблює неупереджене визначення рівня знань, умінь та критичного мислення здобувача освіти. По-друге, виникає загроза зниження рівня основних академічних компетенцій, оскільки надмірне використання ШІ здатне призвести до послаблення спроможності до самостійного аналізу, узагальнення інформації, створення оригінальних текстів та критичного мислення серед здобувачів освіти, котрі замість власної розумової діяльності надають перевагу автоматизованому створенню матеріалу. По-третє, брак чітких етичних засад та настанов щодо допустимого й неприпустимого застосування ШІ в освітньому процесі формує підґрунтя для зловживань, нерівності та моральних дилем. Насамкінець, ці зміни передбачають суттєву модифікацію ролі педагога та архітектури освітнього процесу, оскільки педагогічна стратегія потребує коригування навчальних планів, методик викладання та систем оцінювання, аби інтегрувати ШІ як потужний інструмент, а не тільки як потенційну небезпеку.

Отже, перетворення академічної доброчесності під впливом ГШІ – це не просто освітній прецедент, а стратегічний імператив для збереження довіри до системи освіти, гарантування високої якості підготовки спеціалістів та створення етичного обрію майбутньої інтелектуальної діяльності. Усвідомлення цієї проблеми та розроблення дієвих стратегій її розв’язання є першочерговим завданням для успішного поступу вищої освіти в еру ШІ, що підкреслює вагомість та значущість запропонованої розвідки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасному освітньому просторі питання академічної доброчесності та етичного використання технологій, зокрема ШІ, стають все більш актуальними, що зумовлює необхідність глибокого аналізу наявних досліджень та практик у цій сфері.

У статті І. Доценко акцентовано на важливості створення системи академічної доброчесності для забезпечення якості вищої освіти, що передбачає розроблення кодексів, етичних цінностей та відкритих процедур моніторингу [1]. О. Кулик зазначає, що технології ШІ можуть стати потужним інструментом в освіті, але без усвідомлення принципів доброчесності це призводить до етичних труднощів і зниження критичного мислення, що потребує перегляду освітніх стратегій [2]. М. Щедріна висвітлює адаптацію політик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах Сінгапуру до викликів ШІ, підкреслюючи вагомість підтримки ефективного застосування технологій як приклад для українських закладів вищої освіти (далі – ЗВО) [3]. С. В. Толочко та ін. зауважують, що гарантування академічної доброчесності в умовах використання ШІ є критично важливим для української освіти і передбачає формування відповідних знань і механізмів запобігання нечесності [4]. С. В. Горчинський та ін. наголошують на впливі технологічного розвитку на освіту в Україні, що потребує впровадження академічної доброчесності для підтримки етичних принципів наукових досліджень [5]. М. Мар’єнко та В. Коваленко вказують на необхідність урізноманітнення навчального матеріалу за допомогою ШІ та хмарних сервісів, звертаючи увагу на вагомість

конфіденційності та ризиків, пов'язаних із роллю педагога та креативністю здобувачів освіти [6]. У статті Л. В. Філіпенко, О. В. Думанського та О. В. Козака визначено, що академічна доброчесність є критично важливою для репутації українських освітніх закладів. Дослідження акцентує на потребі аналізу законодавства та розуміння відповідальності за порушення доброчесності, зокрема в контексті впливу ШІ, як-от ChatGPT [7]. Д. Р. Е. Коттон, П. А. Коттон та Дж. Р. Шипвей зазначають, що використання ГШІ у ЗВО відкриває нові можливості для залучення студентів, але також викликає занепокоєння щодо академічної чесності. Тому університети повинні розробити стратегії для запобігання шахрайству та забезпечення етичного застосування технологій [8]. У статті Т. Фолтинек та ін. розглянуто зростаюче впровадження інструментів ШІ в освіту, що створює нові виклики для академічної доброчесності, що потребують відповідального підходу та розроблення освітньої політики [9]. Л. Миронець та С. Толочко аналізують теоретичні основи використання цифрових технологій для становлення екологічної компетентності абітурієнтів, пропонуючи методичні рекомендації для педагогів щодо ефективного впровадження дистанційного та змішаного навчання [10].

Отже, наявні дослідження підкреслюють важливість розроблення комплексних стратегій для забезпечення академічної доброчесності в умовах швидкого розвитку технологій, що сприятиме збереженню репутації освітніх установ та формуванню відповідальної освітньої політики.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на широке наукове обговорення, значна частина проблеми трансформації академічної доброчесності під впливом ШІ залишається невирішеною. Зокрема, існують глибокі лакуни в розумінні нової природи авторства та інтелектуальної власності в гібридному створенні контенту, де незрозумілим є визначення достатньої людської інтервенції та правовий статус творів, значною мірою згенерованих ШІ. Це потребує розроблення

новітніх концептуальних та правових моделей, що виходять за рамки традиційного плагіату. Водночас немає комплексного підходу до автентичного оцінювання та розвитку критичних навичок, що передбачає не лише інтеграцію ІІІ як інструменту для формування у здобувачів освіти здатності до критичного мислення, формулювання запитів та синтезу інформації, а й дослідження довгострокових когнітивних наслідків використання ІІІ.

Також гостро стоїть проблема розроблення динамічних, адаптивних та міжнародно узгоджених етичних та інституційних рамок, які б встигали за стрімким прогресом технологій, зокрема створення механізмів проактивного управління змінами, визначення політик прозорості застосування ІІІ, управління потенційними упередженнями, забезпечення цифрової рівності та подолання нерівності в навичках використання ІІІ. Відсутність міжнародного консенсусу неминуче призводить до фрагментації підходів. Ці невирішені науково-практичні проблеми потребують нелінійних, міждисциплінарних підходів, що поєднують технологічні, педагогічні, етичні та правові експертизи для формування стійкої академічної екосистеми майбутнього.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – провести всебічний аналіз трансформації концепції академічної доброчесності в умовах широкого розповсюдження ГІІІ, а також розробити науково обґрунтовані підходи та рекомендації для ефективної адаптації освітньої системи до нових викликів і можливостей, що виникають у зв'язку із використанням ГІІІ.

Завдання статті:

1. Вивчити основні виклики та ризики, які ГІІІ створює для традиційних принципів академічної доброчесності, зокрема в аспектах: визначення

авторства, виявлення плагіату, забезпечення об'єктивності оцінювання навчальних досягнень.

2. Описати зміни в концепції академічної доброчесності під впливом технологій ГШІ, враховуючи трансформацію ролі викладача й здобувача освіти, методів навчання та оцінювання, а також формування нових етичних стандартів у взаємодії із ШІ.

3. Сформулювати практичні рекомендації для ЗВО, викладачів і здобувачів освіти щодо етичного та відповідального застосування ГШІ в освітньому процесі, оновлення політик академічної доброчесності, адаптації форм і методів оцінювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. ГШІ – це інноваційна технологія, яка здатна створювати новий контент на основі наданих їй даних. Він використовує алгоритми машинного навчання, зокрема нейронні мережі, для аналізу великих обсягів інформації та генерації тексту, зображень, музики або навіть відео, що відповідають заданим параметрам. Цей тип ШІ може адаптуватися до різних стилів і тем, що робить його корисним у багатьох сферах, таких як освіта, мистецтво, маркетинг і наука [11].

ГШІ має широкі можливості для застосувань в освіті. Деякі типи генеративних моделей, що використовуються у ЗВО, та їхні характеристики наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Основні типи ГШІ-систем

Тип	Назва	Опис
Мовні моделі	GPT-3, GPT-4, LaMDA, LLaMA, BLOOM	Системи, натреновані на текстових даних, здатні до обробки природної мови, машинного перекладу та генерації тексту
Генеративні змагальні мережі	DALL-E, Midjourney, Stable Diffusion	Моделі, які створюють зображення на основі текстових описів або анотацій
Кодогенератори	OpenAI Codex	Моделі, які генерують код на мовах програмування, використовуючи текстові дані

Тип	Назва	Опис
Генератори музики	MusicLM, MusicGen	Системи, які створюють нові музичні зразки на базі текстових описів або звукових хвиль
Генератори відео	Gen-1, Gen-2, Make-A-Video	Моделі, натреновані на анотованих відео, здатні генерувати часово узгоджені відеокліпи
Молекулярні моделі	AlphaFold	Системи, які передбачають структуру білків та допомагають у пошуку нових ліків, навчаючись на послідовностях амінокислот у молекулах
Синтез мовлення	ElevenLabs, Voicebox	Інструменти для синтезу мовлення з природним звучанням на основі текстових даних

Джерело: власна розробка авторів

Використання ГШІ дає змогу трансформувати освітній процес у багатьох напрямках. Зокрема, генеративні алгоритми підтримують індивідуалізацію навчання, допомагаючи викладачам створювати адаптовані завдання відповідно до рівня підготовленості кожного здобувача освіти. Це сприяє їхній самостійності в навчанні, дозволяючи навчатися у власному темпі.

Завдяки кодогенераторам здобувачі освіти мають можливість швидко отримувати готові рішення для програмування, що економить час на рутинних завданнях, даючи змогу зосередитися на творчих етапах. Генеративні змагальні мережі допомагають створювати ілюстрації та графіки, що покращує засвоєння інформації, а генератори музики та відео відкривають нові горизонти для творчості. Наприклад, здобувачі освіти можуть експериментувати зі створенням оригінальних музичних творів або навчальних відео для пояснення складних тем.

Однак, незважаючи на ці переваги, є серйозні ризики, пов'язані з академічною доброчесністю під час використання вказаних інструментів. Академічна доброчесність – це загальноакадемічна категорія, що стосується всіх учасників освітнього процесу, як здобувачів освіти, так і викладачів. Обидві сторони повинні усвідомлювати виклики, які виникають у зв'язку з

впровадженню ГШІ в освітній процес, та активно працювати над оновленням політик і стандартів доброчесності.

Зокрема, застосування мовних моделей може спричинити формування толерантності до плагіату та недостатнього критичного оцінювання отриманих матеріалів [12]. Залежність від допомоги розумних алгоритмів у перспективі може заважати розвитку як академічних компетентностей, так і фахових навичок здобувачів освіти [14, с. 38]. Використання зображень без належного посилання на джерела може призвести до порушення авторських прав [13, с. 104], а генерація музики без визнання авторства ставить під загрозу етичні норми [15, с. 188].

Існує також реальна загроза зниження мотивації здобувачів освіти до самостійної роботи та об'єктивності оцінювання своїх досягнень, оскільки спокуса застосовувати ШІ для швидкого виконання завдань без глибокого осмислення матеріалу стає надзвичайно сильною. Надмірне покладання на ШІ може завадити розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та власних навичок письма, які є фундаментальними для академічного та професійного успіху [7, с. 8].

До того ж важливо зазначити, що синтез мовлення, хоча й робить освіту більш доступною для здобувачів освіти з обмеженими можливостями, несе ризики представлення чужих ідей як своїх [16, с. 119]. У цьому контексті завданням викладачів є формування навичок обережного використання ГШІ та навчання здобувачів освіти етичному та відповідальному застосуванню цих технологій.

Отже, в епоху стрімкого розвитку ГШІ традиційні уявлення про академічну доброчесність зазнають значних змін. З одного боку, нові технології відкривають безліч можливостей для навчання та досліджень, з іншого – ставлять перед викладачами і здобувачами освіти нові етичні виклики. Тепер акцент зміщується з простого контролю за дотриманням

правил на формування етичних норм та об'єктивного використання цифрових інструментів.

Однією з найзначніших змін у сфері дотримання академічної доброчесності є нове бачення авторства та плагіату. Завдяки здатності ГШІ генерувати оригінальні тексти, виявлення плагіату стає дедалі складнішим. Це призводить до потреби в переосмисленні поняття авторства та важливості відкритого декларування застосування ШІ в процесі створення різних типів робіт. Здобувачі освіти повинні усвідомлювати, що їхня робота може бути частково створена за допомогою технологій, і це не лише дозволяється, але й вважається частиною сучасного навчального процесу [2, с. 1666; 3, с. 156], але тільки за умови, коли внесок людини й алгоритму чітко відокремлений та зазначений.

У цьому контексті змінюється й роль викладача. Він більше не є лише контролером у набутті знань і навичок, а стає ментором, який навчає здобувачів освіти критично мислити та відповідально використовувати можливості, які надає ГШІ. Викладачі мають оцінювати не лише кінцевий результат, а й саме мислення здобувачів освіти, допомагаючи їм розвивати навички аналізу та обмірковування згенерованих даних. Це потребує нових підходів до навчання та чесної і відкритої взаємодії між здобувачами освіти й педагогами.

Здобувачі освіти, стаючи активними учасниками навчального процесу, повинні усвідомлювати етичні межі використання технологій. Застосовуючи ГШІ, вони мають нести відповідальність за результати своєї роботи, що передбачає розвиток нових навичок, таких як критичне мислення та цифрова грамотність.

Незважаючи на появу спеціалізованих інструментів для виявлення тексту, створеного ШІ, таких як Turnitin, OpenAI Text Classifier, GPT-2 Output Detector, Copyleaks та Writer.com, їхня точність є дискусійною, часто призводячи до хибних спрацьовувань. Це створює серйозні виклики для

викладачів, які намагаються диференціювати між допомогою ІІІ (наприклад, для мозкового штурму чи перевірки граматики) та повним делегуванням завдання, що є прямим порушенням академічної доброчесності.

Зміни в концепції академічної доброчесності, що відбуваються внаслідок цифрової трансформації освіти, також впливають на методи навчання та оцінювання. Традиційні завдання, такі як написання есе чи рефератів, поступаються місцем більш інтерактивним формам навчання. Усна комунікація, проєктна діяльність, рефлексивні звіти та кейс-методи стають основними інструментами оцінювання знань і навичок здобувачів освіти. Це дає змогу викладачам краще розуміти процес навчання та адаптувати свої методи до потреб здобувачів освіти [17, с. 28].

Отже, сучасні реалії зумовлюють формування інноваційних етичних стандартів у сфері освіти. Традиційні принципи академічної доброчесності доповнюються новими вимогами до прозорості у використанні ГШІ, цифрової відповідальності та критичного ставлення до згенерованих даних. Відтепер успішна академічна діяльність передбачає не лише дотримання правил, а й розвиток етичної культури навчання в умовах цифрового середовища [3, с. 157].

У нинішньому освітньому контексті, де ГШІ стає важливою частиною навчання, необхідно створити чіткі рекомендації для ЗВО, викладачів і здобувачів освіти щодо застосування ГШІ. Ці настанови повинні сприяти етичному та відповідальному використанню новітніх технологій, оновленню політик доброчесності та адаптації освітнього процесу до нових вимог.

Навчальні заклади мають першочергово переглянути та оновити політики академічної доброчесності, щоб урахувати вплив ГШІ на навчальний процес. Це передбачає визначення ключових термінів, таких як «генеративний ІІІ» та «етичне використання ІІІ», що сформує спільну основу для обговорення. Важливо також розробити чіткі правила щодо допустимого та недопустимого застосування ГШІ в навчанні й дослідженнях, а також

встановити вимоги до розкриття факту використання ІІІ всіма учасниками освітнього процесу. Крім того, ЗВО повинні створити внутрішні рекомендації для викладачів і здобувачів освіти, які вміщують правила належного цитування згенерованого контенту та методики перевірки його достовірності. Навчання для адміністративного й викладацького складу, а також здобувачів освіти щодо етичного застосування ІІІ у формі семінарів, воркшопів чи онлайн-курсів стане важливим кроком в інтеграції ІІІ в освітні програми. Запровадження змішаних моделей оцінювання також допоможе ускладнити автоматизацію виконання завдань, сприяючи глибшому залученню здобувачів в освітній процес.

На викладачів покладається робота проєктувати завдання, які спонукають здобувачів освіти до особистої участі, критичного мислення та інтерпретації. Замість простого відтворення інформації, здобувачі освіти мають мати можливість продемонструвати своє розуміння матеріалу. Заохочення прозорого використання ІІІ є ще одним важливим аспектом. Головною метою є формування навичок правильного застосовування ІІІ-інструментів. Ставлячи запитання, педагоги можуть зрозуміти, як саме здобувач освіти використовував технологію, що він змінив або додав самостійно, а також які ризики чи помилки були виявлені в згенерованих відповідях, що сприятиме усвідомленому навчанню. Упровадження усних форм контролю, таких як обговорення змісту письмових робіт, захист висновків та рецензування, також слугуватиме глибшому аналізу знань здобувачів освіти. Створення етичної атмосфери довіри, де відповідальне застосування ІІІ заохочується, допоможе уникнути прихованого використання технологій.

Здобувачі освіти повинні серйозно підходити до впровадження ІІІ, що означає, не замінювати власне мислення на технологію, а використовувати її як допоміжний інструмент для саморозвитку та самонавчання. Декларування застосування ІІІ в письмових роботах є обов'язковим для такого підходу.

Навички критичного аналізу фактів, джерел та точності згенерованої інформації дадуть змогу запобігти сліпому копіюванню відповідей, виробляючи здатність до осмислення отриманих даних. Формування власної позиції, навіть у разі використання ШІ, є вагомим кроком у розвитку критичного мислення та особистої відповідальності здобувача освіти.

Отже, в умовах швидкого розвитку технологій, важливою є співпраця всіх учасників освітнього процесу задля успішної адаптації до нових реалій, що дасть змогу забезпечити баланс між інноваціями та принципами доброчесності в освіті.

Висновки. У результаті проведеного дослідження підтверджено, що трансформація академічної доброчесності під час впровадження ГШІ є вирішальною для гарантування якісної освіти. Визначено необхідність спільної відповідальності викладачів та здобувачів освіти у формуванні етичних стандартів використання цих технологій. Зокрема, варто створити нові підходи до прозорого декларування внеску ГШІ в академічні роботи, осмислення питань плагіату й авторських прав, оцінювання навчальних досягнень.

Подальші дослідження можуть зосередитися на розробленні конкретних моделей навчання, що інтегрують ГШІ, а також на вивченні тривалих наслідків його застосування в освітньому процесі. Це дасть можливість глибше зрозуміти вплив нових технологій на формування етики та відповідальності в освіті, що є важливим для підготовки сучасних фахівців.

Список використаних джерел

1. Доценко І. Академічна доброчесність у системі забезпечення якості вищої освіти. *Педагогічна освіта: теорія та практика*. 2022. № 32. С. 31–42. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2022-32-31-42>.

2. Кулик О. Штучний інтелект у навчанні й дослідженнях: виклик академічній доброчесності. *Вісник науки та освіти*. 2025. № 5(35). С. 1656–1668. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-5\(35\)-1656-1668](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-5(35)-1656-1668).

3. Щедріна М. Особливості використання генеративного штучного інтелекту в кодексах академічної доброчесності у вищих навчальних закладах Сінгапуру. *Міжнародний науковий журнал університетів та лідерства*. 2024. № 17. С. 154–163. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2024-17-154-163>.

4. Толочко С. В., Бордюх Н. С., Міронєць Л. П. Академічна цілісність та штучний інтелект в освітній та науковій діяльності. *Інноваційна педагогіка*. 2023. Т. 2, № 62. С. 25–32. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/62.2.4>.

5. Горчинський С. В., Софілканич М. І., Горбенко І. Ф. Якість української освіти й академічна доброчесність: вплив застосування штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 20. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.8022979>.

6. Мар'єнко М., Коваленко В. Штучний інтелект та відкрита наука в освіті. *Фізико-математична освіта*. 2023. Т. 38, № 1. С. 48–53. DOI: <https://doi.org/10.31110/2413-1571-2023-038-1-007>.

7. Філіпенко Л. В., Думанський О. В., Козак О. В. Академічна доброчесність в науковому та освітньому середовищі закладів освіти України: погляд крізь призму наявності штучного інтелекту. *Академічні візії*. 2023. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7966703>.

8. Cotton D. R. E., Cotton P. A., Shipway J. R. Chatting and cheating: Ensuring academic integrity in the era of ChatGPT. *Innovations in Education and Teaching International*. 2023. Vol. 61, № 2. P. 228–239. DOI: <https://doi.org/10.1080/14703297.2023.2190148>.

9. Foltyniek T., Bielobaba S., Glendinning I., RezaKhan Z., Santos R., Pavletich P., Kravyar Yu. ENAI recommendations on the ethical use of artificial intelligence in education. *International Journal for Educational Integrity*. 2023. Vol. 19. 12. DOI: <https://doi.org/10.1007/s40979-023-00133-4>.

10. Mironets L., Tolochko S. Theoretical and methodological foundations of the use of digital technologies in the formation of environmental competence of

education seekers. *ScienceRise: Pedagogical Education*. 2023. № 1(52). P. 10–16. DOI: <https://doi.org/10.15587/2519-4984.2023.274849>.

11. Папач О. І., Мельнійчук В. В., Антонова В. А. Використання генеративного штучного інтелекту для розробки навчальних матеріалів у цифровому освітньому середовищі. *Педагогічна академія: наукові записки*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15079712>.

12. Kalyan K. S. A survey of GPT-3 family large language models including ChatGPT and GPT-4. *Natural Language Processing Journal*. 2023. № 6. 100048. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.nlp.2023.100048>.

13. Лохвін А. О. Типи генеративних нейронних мереж. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Технічні науки*. 2021. Т. 32(71), Ч. 1, № 1. С. 103–109. DOI: <https://doi.org/10.32838/2663-5941/2021.1-1/17>.

14. Миколаєнко В. О. Методи оцінки генераторів коду. *Зв'язок*. 2024. Т. 167, № 1. С. 38–40. DOI: <https://doi.org/10.31673/2412-9070.2024.013840>.

15. Максимів М. Р., Рак Т. Й. Створення та оптимізація легких генеративно-змагальних нейронних мереж для покращення якості відео на клієнтських пристроях за допомогою Webgpu. *Комп'ютерні системи та мережі*. 2025. Т. 7, № 1. С. 186–194. DOI: <https://doi.org/10.23939/csn2025.01.186>.

16. Rucareanu D.S., Lazarescu-Thois L. The impact of AI in the field of sound for picture. A historical, practical, and ethical consideration. *Concept*. 2025. Vol. 29, № 2. P. 112–128. DOI: <https://doi.org/10.37130/bf780v59>.

17. Андрощук А. Г., Малюга О. С. Використання штучного інтелекту у вищій освіті: стан і тенденції. *Міжнародний науковий журнал освіти та лінгвістики*. 2024. Т. 3, № 2. С. 27–35. DOI: <https://doi.org/10.46299/j.isjel.20240302.04>.